

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Določniki katol. tiskar-
skega društva do-
bivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesemarni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Nevak-u na
velikem trgu po 10 A.

Rekopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natise enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 29.

V Mariboru, dne 21. julija 1898.

Tečaj XXXII.

§ 14.

Rekli smo v «Slov. Gospodarju» uže ne-
kolikokrat, da se v Avstriji sedaj vlada s
§ 14. Kakšen je ta paragraf, da ima toliko
moč? To-le hočemo svojim bralcem kratko
razložiti.

Notranja uravnava naše države, oziroma
vsake polovice je določena po zakonih, tako-
zvanih državnih zakonih. Najimunitniši izmed
njih imenujejo se državni osnovni zakoni, in
točka takega zakona, nanašajočega se na
državno zastopstvo v totranski polovici, ka-
tero se izvršuje po državnih poslancih, je
siloviti § 14. Kaj pa pravi? «Če je nujno
treba, da vlada odredi tedaj, kadar državni
poslanci niso zbrani, kaj tacega, kar bi sicer
mogla odrediti le po privoljenju državnega
zboru, smejo se izdajati ukazi kratkim potom
cesarskih naredeb, toda vse ministerstvo je
za nje odgovorno; nadalje se po njih ne sme
izpreminjati noben državni osnovni zakon,
ne sme se trajno obremeniti državna bla-
gajnica, in ne sme se odsvojiti noben državni
imetek; tudi imajo take naredbe le začasno
veljavo, imajo biti razločno izdane kot zasilne,
podpisane od vsega ministerstva in se pri
prvem zborovanju parlamenta v štirih tednih
predložiti obema zbornicama v odobrenje;
veljajo pa le tako dolgo, dokler jih zbornici
nista ali sprejeli ali zavrgli.»

Potemtakem je v § 14. mnogo moči, ali
trajno se z njim vladati vendar ne da. Vidimo
pa tudi, kolika oblast je dana državnim pos-
lancem in kako visoka je zares najvišja
služba in čast, ki jo ima oddajati ljudstvo.

Da se vlada s § 14, zakrivila je nemška
obstrukcija, ki ni dopuščala parlamentarnega
delovanja. Živo so nam še v spominu razne
največje surovosti, katere je uprizarjala, odkar
in ker je ono nemstvo, ki je brez vere, ki
hoče ljudstvo popolnoma odreti, Slovane iz-
trebiti in Avstrijo spraviti pod prusko krono,
v državni zbornici prišlo v manjšino.

Vladanje po § 14. nam Slovanom, mislimo,
ne bode ravno na škodo, gotovo pa tudi ne
na posebno korist. Na škodo ne, ker si vlada
ne bode lahko upala kaj izdati, česar bi
državnozbornska večina ne odobrila, na po-
sebno korist pa tudi ne, ker nam od celo-
kupnega ministerstva ni nič pričakovati. Saj
vemo, kako je. Mi Slovani se še bodedo
imeli dolgo bojevati, da se nam bode jelo
pravično meriti. V edino korist nam je vla-
danje s § 14. v tem oziru, da vladni stroj
ne zastane in se plače poslancev v kljub temu
prihranijo, in da so prenehale v zbornici
tiste ostudne nemške surovosti, po kojih se
je ljudstvo pohujševalo, surovilo in begalo,
in katerih se nam je že zgabilo do goltanca.

Nemškimi liberalcem, prusakom in soci-
jalistom, torej obstrukcionistom vladanje s
§ 14. ni po volji, seveda ne, ker se vlada
brez njih, in ker sedaj ne morejo države tako
uspešno razjedati, kakor v zbornici. Jezi pa
je gotovo tudi, da so ravno njih predniki,
stari nemški liberalci, bili tisti, ki so pred
tridesetimi leti zakon s § 14. skovali in zanj
glasovali, češ da bodo v najhujši sili s § 14.
pestili Slovane. Svečanosti in razsvetljave
po vseh večjih nemških krajih javljale so
pijano veselje, da se je nemškim liberalcem

posrečilo dognati zakon, ki njim je po nji-
hovem tedanjem prepričanju jamčil pogin
avstrijskih Slovanov! Pestili so nas z dru-
gimi paragrafi nečloveško, ali da bodo oni v
skripce § 14. prišli prvi, to se njim, ki so si
domišljali, da so nepremagljivi, niti sanjalo
ni. Ali kaj rad se uresniči pregovor: «Kdor
drugemu jamo koplje, sam vanjo pade.»

§ 14. deluje, ali bolje bi bilo, ko bi še
tudi na dalje spal tam, kjer je dremal celih
30 let. Namesto § 14. bi se naj vlada raje
trdno oklenila poštene državnozbornske ve-
čine, ki ima boljši del ljudstva za seboj, in s to-
le užugala besno obstrukcijo. Prepričani smo, da
bi se z nami Slovani postopalo celo drugače,
ako bi poskusili tudi najmirnejšo in najspodob-
nejšo obstrukcijo; našlo bi se takoj sto sredstev,
da bi nas upognili. Kar pa velja za jednega,
naj velja tudi za drugega. Tega načela se
ima držati vsaka država, če se noče odpo-
vedati svojemu obstanku.

Shod političnega društva „Sloge“ pri sv. Tomažu pri Ormožu.

Velike množice ljudstva so napolnile
dne 17. t. m. ob treh popoldne prostorni vrt
Škrlečeve gostilne. Topiči so pokali, raz-
strehe so plapolale slovenske trobojnice in
cesarske zastave, napeta tišina in pozornost
je zavladala, ko je stopil na govorniški oder
sivolasi narodni prvoboritelj dr. Geršak, ter
kot predsednik «Sloge» pozdravi prisotna
poslanca g. Žičkarja, zastopnika V. kurije in

Listek.

Maron, mladi spoznovalec z Libanona.

(Povest. — Prevel A. J.)

(Dalje.)

Ko stopijo naši štirje beguni na ulico,
je bilo vse tiho in mirno; le od daleč se je
videl plamen gorečih hiš. Ali stopa pred
svojimi varovanci in jih pelje proti vzhodnim
vratom sidonskega mesta. Naenkrat zadene
z nogu ob nekaj na cesti. Skloni se in pod
seboj vidi truplo umorjenega kristjana. Ali
opomni na to svoje varovance, da bi se ne
spodtaknili, in hoče bežati naprej. A Maron
je že klečal pri mrliču in mu poljuboval
mrzlo roko. Tudi udova je postala. Hotela
je vedeti, če je še pred njo ležeči mož pri
življenju. Maron ji to zanika, ker vidi, da
mu je odsekana glava. Ali prosi zdaj svoje
varovance, naj se več ne zadržujejo pri
mrličih, ker bi jih to lahko izdalo. Maron pa
odločno odgovori:

«Ljubi prijatelj, hvaležen sem ti, da ho-
peš rešiti mojo mater in sestro. Pa če bi
časel kakega ranjenega kristjana, ki je še
nri življenju, bi ga ne mogel pustiti brez

pomoči. Vas bi pustil, da bežite, jaz pa bi
svojega brata ponesel v našo hišo. Tam bi
skrbel zanj, dokler Bog ne odloči moje in
njegove usode.»

«Maron ima prav,» reče Judita. «Tudi
midve bi Marona ne zapustili, temveč se
vrnili z njim. Kajti kar storimo svojemu
bratu, to storimo Bogu samemu.»

Ali občuduje krščansko ljubezen do bliž-
njega, vendar prav srčno želi, da bi nobe-
nega kristjana več ne srečali. Dospeli so
zdaj po ozki ulici do glavne ceste, ki pelje
do mestnih vrat. Predno na to cesto stopijo,
pogleda Ali, če ni kje kak Turek ali Arabec.
Pa vse je bilo tiho. Zato reče Maronu:

«Potegni svoj meč in idi s svojo sestro,
jaz pa bodem peljal tvojo mater. Če pa sre-
čamo kakega sovražnika, tedaj bodeva vihtela
svoje nože in glasno klicala: Bog je Bog in
Mohamed je njegov prerok! To bode varalo
sovražnike in nas rešilo.»

«Tega ne morem klicati,» pravi Maron,
«tudi navidezno ne, ker bi zatajil svojo vero.
Meč bodem že vihtel in nekaj klical, da
varam sovražnike.»

Ali sicer s tem ni bil zadovoljen, a
vendar je molčal in naglo korakal z udovo
po cesti. Videli so pred seboj že mestna
vrata in nikogar ni bilo ob cesti. Aliju je
odleglo, ker je mislil, da so že rešeni. Pa

ko še napravijo nekaj korakov, se nenadoma
prikaže pri vratih sedem moških postav. Ali
se strese na vsem životu in obstoji. Maron
pa mu pošepeta:

«Naprej, zdaj se ne smemo več vrniti,
ker so nas videli in bi nas gotovo preganjali.
Srčnost, Ali! Kliči kar hočeš in hodi za
menoj!» S tem stopa Maron s svojo sestro
srčno proti vratom, vihti svoj meč in kliče
na ves glas: «Zmaga! Zmaga! Bogat plen!
Bogat plen! Veselje! Veselje!» Ali se osrči
in začne na vso moč kričati: «Bog je Bog,
in Mohamed je njegov prerok!» Tako pridejo
do vrat in spoznajo, da so pri vratih turški
redarji stražili izhod. Redarji se čudijo, ko
vidijo Marona in Alija z dvema ženskama
se bližati vratom. Zato jih zadržijo in vpra-
šajo Alija:

«Kdo ste? Od kod pridete?» Ali ne vé
odgovora. Maron pa začne zopet kričati in
vihteti svoj nož: «Zmaga! Zmaga! Mi smo
otroci svetnikov in čistilci pravega preroka
božjega. Glejte, kako bogat plen smo naredili!»
Pri teh besedah vrže nekaj srebrnikov med
redarje, ki jih hlastno poberejo.

«Kaj čakamo tukaj zastoj na kristjane!»
reče zdaj eden izmed redarjev.

«Seveda,» odgovori Maron porogljivo.
«Tukaj lahko dolgo čakate na kristjane, ker
so skoraj vsi pobegnili v hišo francoskega

